

Laikina versija

TEISINGUMO TEISMO (šeštoji kolegija) SPRENDIMAS

2021 m. sausio 20 d.(*)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Apmokestinimas – Pridėtinis vertės mokestis (PVM) – Direktyva 2006/112/EB – 2 straipsnis – 9 straipsnis – Sėvokos „ekonominė veikla“ ir „apmokestinamasis asmuo“ – Sandoriai, kuriais iš turto siekiama gauti nuolatinių pajamų – Kreditoriaus įsigijimas pastatų, areštuotų per priverstinio vykdymo procedūrą, pradėtų siekiant išieškoti paskolas, užtikrintas hipoteka, ir šių pastatų pardavimas – Turto savininko pasinaudojimas nuosavybės teise“

Byloje C-655/19

dėl *Curtea de Apel Alba Iulia* (Alba Julijos apeliacinis teismas, Rumunija) 2018 m. kovo 22 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2019 m. rugpjūčio 30 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Administrația Județeană a Finanțelor Publice Sibiu,

Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Brașov

prieš

LN

TEISINGUMO TEISMAS (šeštoji kolegija)

kurį sudaro kolegijos pirmininkas L. Bay Larsen, teisėjai C. Toader ir N. Jääskinen (pranešėjas),

generalinis advokatas A. Rantos,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinį proceso dalį,

išnagrinėjusių pastabas, pateiktas:

- LN, atstovaujamo advokato G. Comănișu,
- Rumunijos vyriausybės, atstovaujamos E. Gane, A. Rotăreanu ir S.-A. Purza,
- Europos Komisijos, atstovaujamos A. Armenia ir R. Lyal,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (OL L 347, 2006, p. 1, toliau – PVM direktyva) 2 ir 9 straipsnių išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Administrația Județeană a Finanțelor Publice Sibiu (AJFP Sibiu)* (Sibiu viešųjų finansų departamento administracija, Rumunija) bei *Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Brașov* (DGRFP Brașov) (Brašovo regiono viešųjų finansų generalinis direktoratas, Rumunija) ir LN ginčų dėl papildomo apmokestinimo pridėtinės vertės mokesčiu (PVM).

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Direktyvos 2006/112 2 straipsnio 1 dalies a punkte nustatyta, kad PVM objektas yra paslaugų teikimas už atlygą valstybės narės teritorijoje, kai paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo, veikdamas kaip toks.

4 Šios direktyvos 9 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Apmokestinamasis asmuo“ – asmuo, kuris savarankiškai bet kurioje vietoje vykdo ekonominę veiklą, neatsižvelgiant į tos veiklos tikslą ir rezultatą.

„Ekonominė veikla“ – gamintojų, prekybininkų ar paslaugas teikiančių asmenų veikla, įskaitant kasybą bei žemės ūkio veiklą ir laisvųjų profesijų veiklą. Visų pirma ekonomine veikla laikomas materialiojo ar nematerialiojo turto naudojimas siekiant gauti nuolatinių pajamų.“

Rumunijos teisė

5 Pagrindinės bylos aplinkyboms taikytinos redakcijos 2003 m. gruodžio 22 d. *Legea Nr. 571/2003 privind Codul fiscal* (įstatymas Nr. 571/2003, kuriuo nustatomas Mokesčių kodeksas; M. Of., I dalis, Nr. 927, 2003 m. gruodžio 23 d., toliau – Mokesčių kodeksas) 125bis straipsnyje numatyta:

„1. Vadovaujantis šia antraštine dalimi toliau nurodyti terminai ir formuluotės reiškia:

<...>

18. „Apmokestinamasis asmuo“, kaip jis suprantamas pagal 127 straipsnio 1 dalį, yra fizinis asmuo, asmenų grupė, valdžios institucija, juridinis asmuo arba kitas subjektas, galintis vykdyti ekonominę veiklą.

<...>

20. „Neapmokestinamasis asmuo“ yra asmuo, kuris neatitinka 127 straipsnio 1 dalyje nustatytų sąlygų, kad būtų laikomas apmokestinamuoju asmeniu;

21. „Asmuo“ yra apmokestinamasis asmuo, neapmokestinamasis juridinis asmuo arba neapmokestinamasis asmuo;

<...>“

6 Kodekso 127 straipsnis išdėstyta taip:

„1. Apmokestinamasis asmuo – asmuo, kuris savarankiškai bet kurioje vietoje vykdo ekonominę veiklą, nurodytą 2 dalyje, neatsižvelgiant į tos veiklos tikslą ar rezultatą.

2. Ekonominę veiklą, kaip ji suprantama pagal šią antraštinę dalį, apima gamintojų, prekybininkų ar paslaugas teikiančių asmenų veiklą, įskaitant kasybą, žemės ūkio veiklą, laisvąsias profesijas arba jai prilygintą veiklą. Visų pirma ekonomine veikla laikomas nuolatinis materialiojo ar nematerialiojo turto naudojimas siekiant gauti nuolatinį pajamą.

21. Atvejais, kai fiziniai asmenys, tiekiantys nekilnojamąjį turtą, tampa apmokestinamaisiais asmenimis, nustatomi teisės aktuose.

<...>“

7 Minuto kodekso 152 straipsnyje nustatyta:

„1. Rumunijoje steigtam apmokestinamajam asmeniui, kurio deklaruota ar gauta metinė apyvarta yra mažesnė nei 35 000 eurų suma, apskaičiuota [Rumunijos lėjomis (RON)] pagal stojimo į Europos Sąjungą dienų galiojusį *Banca Națională a României* [(Rumunijos bankas)] nurodytą valiutos kursą, suapvalinta iki kitos dešimtosios, gali būti taikomas neapmokestinimas, vadinamas „specialia neapmokestinimo schema“, dėl sandorių, numatytų 126 straipsnio 1 dalyje, išskyrus naujų transporto priemonių tiekimą Bendrijos viduje, neapmokestinamą pagal 143 straipsnio 2 dalies b punktą.

2. Apyvarta, kuri atsižvelgiama taikant 1 dalį, yra bendra apmokestinamojo asmens prekių tiekimo ir paslaugų teikimo suma be PVM, kaip numatyta šio straipsnio 7 ir 7bis dalyse, vykdytą kalendoriniais metais, kurie yra apmokestinami arba būtų apmokestinami, jeigu jie nevykdytų mažam ūkiui, sandoriai vykdant ekonominę veiklą, kai prekių tiekimo ar paslaugų teikimo vieta laikoma esanti užsienyje, tuo atveju, kai mokestis būtų atskaitytinas, jei šie sandoriai būtų vykdyti Rumunijoje pagal 145 straipsnio 2 dalies b punktą, neapmokestinami sandoriai, suteikiantys teisę atskaitai, ir neapmokestinami sandoriai, nesuteikiantys teisės atskaitai, numatyti 141 straipsnio 2 dalies a, b, e ir f punktuose, jeigu jie nepapildo pagrindinės veiklos, išskyrus šiuos sandorius:

a) apmokestinamojo asmens atliekamas ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto tiekimas, kaip apibrėžta 125bis straipsnio 1 dalies 3 punkte;

b) naujų transporto priemonių tiekimas Bendrijos viduje, neapmokestinamas pagal 143 straipsnio 2 dalies b punktą.

<...>

6. Apmokestinamasis asmuo, kuriam taikoma speciali neapmokestinimo schema ir kurio apyvarta, nurodyta 2 dalyje, kalendoriniais metais yra didesnė arba lygi neapmokestinamai ribai, per 10 dienų nuo tos dienos, kuri buvo pasiekta arba viršyta neapmokestinama riba, privalo pateikti prašymą registruoti jį kaip PVM mokėtoją pagal 153 straipsnį. <...> Speciali neapmokestinimo schema taikoma iki registravimo kaip PVM mokėtojo pagal 153 straipsnį. Jeigu atitinkamas apmokestinamasis asmuo nepateikia prašymo jį registruoti kaip PVM mokėtoją arba pateikia pavėluotai, kompetentinga mokesčių institucija turi teisę nustatyti jam prievolę sumokėti mokestį ir papildomas sumas nuo tos dienos, kuri asmuo turėjo būti registruotas kaip PVM mokėtojas pagal 153 straipsnį.

<...>“

8 Šio kodekso 153 straipsnyje numatyta:

„1. Apmokestinamasis asmuo, ?steigtas Rumunijoje pagal 125bis straipsnio 2 dalies b punkt?, kuris vykdo ar ketina vykdyti ekonomin? veikl?, apiman?i? PVM apmokestinamuosius sandorius ir (arba) neapmokestinamuosius sandorius su teise ? atskait?, prašym? ?registruoti j? kaip PVM mok?tojų? pateikia kompetentingai mokes?i? institucijai, laikydamasis toliau nurodytos tvarkos:

<...>

b) jei kalendoriniais metais jo apyvarta pasiekia ar viršija 152 straipsnio 1 dalyje numatyt? nepamokestinam?j? rib? – per 10 dien? pasibaigus m?nesiui, kai ši riba buvo pasiekta ar viršyta;

<...>

6. Kompetentingos mokes?i? institucijos, vadovaudamosi šiuo straipsniu, kaip PVM mok?tojų? ?registruoja kiekvien? asmen?, kuris, remdamasis šios antraštin?s dalies nuostatomis, privalo pateikti prašym? ?registruoti, kaip numatyta 1, 2, 4 arba 5 dalyje.

7. Kai registruotis privalantis asmuo nepateikia atitinkamo prašymo, kaip numatyta 1, 2, 4 arba 5 dalyje, kompetentingos mokes?i? institucijos j? ?registruoja kaip PVM mok?tojų? savo iniciatyva.

<...>“

9 Pagrindinei bylai taikomos redakcijos 2004 m. sausio 22 d. *Hot?r?rea Guvernului Nr. 44/2004 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii 571/2003 privind Codul fiscal* (Vyriausyb?s sprendimas Nr. 44/2004, kuriuo patvirtinamos ?statymo Nr. 571/2003 d?l mokes?i? kodekso taikymo metodin?s normos; M. Of., I dalis, Nr. 112, 2004 m. vasario 6 d.) 3 punkte numatyta:

„1. Remiantis Mokes?i? kodekso 127 straipsnio 2 dalimi, materialiojo ar nematerialiojo turto naudojimas pagal pagrindin? PVM sistemos princip?, pagal kur? mokestis turi b?ti neutralus, apima bet kokios r?šies sandorius, neatsižvelgiant ? j? teisin? form?, kaip Teisingumo Teismas konstatavo bylose *van Tiem* (C?186/89), *Régie dauphinoise* (C?306/94), ir *Empresa de Desenvolvimento Mineral SA (EDM)* (C?77/01).

2. Taikant 1 dalies nuostatas, fiziniai asmenys nevykdo ekonomin?s veiklos, patenkan?ios ? mokes?io taikymo srit?, kai gauna pajam? už jiems asmeniškai priklausan?io gyvenamojo b?sto ar kito turto, kur? jie naudoja asmeniniams tikslams, pardavim?. Asmeniniams tikslams naudojamas turtas apima fiziniams asmenims asmeniškai priklausan?ius statinius ir atitinkamais atvejais – su jais susijusius žem?s sklypus, kurie naudojami gyvenamiesiems tikslams, ?skaitant atostog? namus, ir bet kok? kit? fizinio asmens asmeniškai naudojam? turt?, taip pat bet kokios r?šies turt?, teis?tai paveld?t? ar ?gyt? taikant ?statyme d?l nuosavyb?s teis?s atk?rimo numatytas korekcines priemones.

3. Fizinis asmuo, kuris dar n?ra d?l kitos veiklos tap?s apmokestinamuoju asmeniu, vykdo ekonomin? veikl?, apiman?i? materialiojo ir nematerialiojo turto naudojim?, kai savarankiškai užsiima tokia veikla, kurios tikslas gauti nuolatini? pajam?, kaip tai suprantama pagal Mokes?i? kodekso 127 straipsnio 2 dal?.

4. Kai fizinis asmuo stato pastat?, tur?damas tiksl? j? parduoti, pripaž?stama, kad ekonomin? veikla prasideda nuo to momento, kai atitinkamas asmuo nusprendžia vykdyti toki? veikl?, o jo ketinimas turi b?ti vertinamas atsižvelgiant ? objektyvias aplinkybes, kaip antai pradedamas investuoti l?šas ir (arba) atliekamas pradinės investicijas, b?tinai šiai ekonominei veiklai prad?ti.

Ekonominė veikla laikoma nuolatine nuo jos pradžios iki pastatyto pastato ar jo dalies tiekimo, net tais atvejais, kai kalbama tik apie vieną nekilnojamojo turto vienetą.

5. Kai fizinis asmuo įsigyja žemės sklypą ir (arba) pardeda statybas, turėdamas tikslą parduoti, šio turto tiekimas yra nuolatinio pobūdžio ekonominė veikla, jei fizinis asmuo vykdo daugiau nei vieną sandorį per kalendorinius metus. Vis dėlto, jei fizinis asmuo jau pastatė pastatą, skirtą parduoti, pagal 4 dalį ekonominė veikla laikoma pradėta ir nuolatine, o visi paskesni sandoriai negali būti laikomi atsitiktiniais. Nors pirmasis tiekimas laikomas atsitiktiniu, nes tais pačiais metais vykdomas antrasis tiekimas, pirmasis tiekimas nėra apmokestinamas, tačiau jis atsižvelgiama apskaičiuojant Mokesčių kodekso 152 straipsnyje numatytą ribą. Pastatą ir žemės sklypą tiekiant, kuris neapmokestinamas mokesčiu pagal Mokesčių kodekso 141 straipsnio 2 dalies f punktą, atsižvelgiama ir nustatant ekonominės veiklos nuolatinį pobūdį, ir apskaičiuojant Mokesčių kodekso 152 straipsnyje numatytą neapmokestinamą ribą.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

10 2009 m. LN suteikė trečiajam asmeniui kelias paskolas, kurių bendra suma sudarė 80 400 eurų, užtikrintas kelių pastatų hipoteka. Kadangi paskolos negalėjo būti grąžintos, šie pastatai buvo parduoti iš varžytinių ir trys iš jų perduoti LN.

11 2010 m. LN sudarė dvi pirkimo-pardavimo sutartis, pirmoji buvo susijusi su vienu iš trijų pirmesniame punkte nurodytų pastatų, o antroji – su 2005 m. įsigytu žemės sklypu. Dėl kitų dviejų pastatų, kurie buvo perduoti LN, 2011 ir 2012 m. buvo sudarytos atskiros pirkimo-pardavimo sutartys.

12 2016 m. atlikusi mokesčių patikrinimą *AJFP Sibiu* konstatavo, kad nuo 2010 m. už vykdytus sandorius 2010 m. birželio 30 d. buvo gauta 611 364 RON (apie 145 000 eurų) pajamų, todėl šie sandoriai buvo laikomi nuolatine ekonomine veikla, vykdoma siekiant gauti pajamų. Todėl *AJFP Sibiu* nusprendė, kad LN turėjo būti registruotas kaip PVM mokėtojas nuo 2010 m. liepos 10 d., nes viršyta 35 000 eurų apyvartos riba, žemiau kurios taikoma Mokesčių kodekso 152 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta speciali neapmokestinimo schema.

13 *AJFP Sibiu* teigimu, du pastatai, kuriuos 2010 m. LN pardavė, nebuvo naudojami asmeniniams tikslams, o buvo įsigyti norint juos perparduoti ir gauti pajamų.

14 Dėl 2011 m. vykdyto pardavimo *AJFP Sibiu* nusprendė, kad jis turi būti neapmokestinamas PVM, nes atitinkamas turtas buvo tiekiamas po metų, einantį po pirmo panaudojimo, gruodžio 31 d. Vis dėlto dėl 2012 m. vykdyto pardavimo mokesčių administratorius nusprendė, kad šis sandoris apmokestinamas PVM.

15 Šiomis aplinkybomis 2016 m. kovo 28 d. pranešimu *AJFP Sibiu* papildomu PVM apmokestino LN, taip pat priskaičiavo delspinigius ir baudas.

16 Dėl šio pranešimo apie mokėtiną mokestį LN pateiktas skundas buvo atmestas 2016 m. lapkričio 8 d. Brašovo regiono viešojo finansų direktorato sprendimu.

17 LN kreipėsi į *Tribunalul Sibiu* (Sibiu apygardos teismas, Rumunija) su ieškiniu, jame, be kita ko, ginčijo mokesčių administratoriaus galiojimus apmokestinti fizinį asmenį, kuris savanoriškai neįsiregistravo kaip PVM mokėtojas, ir kvalifikuoti kaip ekonominė veikla pastatų pardavimo teisinius sandorius, kaip antai nagrinjamus pagrindinėje byloje.

18 *Tribunalul Sibiu* (Sibiu apygardos teismas) patenkino LN ieškinį. Iš tiesų šis teismas nusprendė, kad iš esmės ekonominė veikla sudaro nuolatinį pajamų gavimą, todėl vien

nekilnojamojo turto įsigijimas ir pardavimas savaime nėra ekonominė veikla. Be to, jis nusprendė, kad nagrinėjamo atveju vėlesnis varžytinys gyto nekilnojamojo turto pardavimas yra paprasčiausias būdas, kurį atsakovas pagrindinėje byloje galėjo panaudoti, siekdamas išieškoti paskolas, suteiktas 2009 m.

19 Mokesčių administratorius dėl šio sprendimo pateikė apeliacinį skundą *Curtea de Apel Alba Iulia* (Alba Julijos apeliacinis teismas, Rumunija).

20 Šio teismo teigimu, kyla klausimas, ar teisinis sandoris, kai kreditoriui, suteikusiam paskolas, užtikrintas pastatų hipoteka, kuriam perduodami šie pastatai per priverstinio vykdymo procedūrą, ir vėliau jis juos parduoda, turi būti laikomas ekonomine veikla, kaip ji suprantama pagal PVM direktyvos 9 straipsnio 1 dalies antrą pastraipį, apmokestinama PVM pagal šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalies a punktą. Šiomis aplinkybėmis minėtam teismui taip pat kyla klausimas, ar asmuo, kuris vykdo šį teisinį sandorį, turi būti laikomas apmokestinamuoju asmeniu, kaip tai suprantama pagal minėtos direktyvos 9 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipį.

21 Šiomis aplinkybėmis *Curtea de Apel Alba Iulia* (Albos Julijos apeliacinis teismas, Rumunija) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar pagal [PVM direktyvos] 2 straipsnį draudžiama sandorį, kai apmokestinamasis asmuo kaip kreditorius įsigyja nekilnojamąjį turtą, kuris yra priverstinio vykdymo procedūros objektas, ir praėjus tam tikram laikui jį parduoda, siekdamas atgauti paskolintą sumą, laikyti ekonomine veikla, kuri vykstant materialusis ar nematerialusis turtas naudojamas siekiant gauti nuolatinių pajamų?“

2. Ar tokį teisinį sandorį sudaręs asmuo gali būti laikomas apmokestinamuoju asmeniu, kaip tai suprantama pagal [PVM direktyvos] 9 straipsnį?“

Dėl prejudicinių klausimų

22 Savo dviem klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar PVM direktyvos 2 straipsnio 1 dalies a punktas ir 9 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinami taip, kad sandoris, kai asmeniui perduodamas pastatas, areštuotas per priverstinio vykdymo procedūrą, siekiant išieškoti anksčiau suteiktą paskolą, ir vėliau tas pastatas parduodamas, yra ekonominė veikla, ir ar šis asmuo dėl šio sandorio turi būti laikomas apmokestinamuoju asmeniu.

23 Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamus teisinius sandorius sudarė turto, anksčiau perduoto kreditoriui po priverstinio vykdymo procedūros dėl hipotekos, kuri užtikrina kreditoriaus paskolą buvusiam pastatų savininkui, pardavimas.

24 Šiuo klausimu pažymėtina, kad nors PVM direktyvoje numatyta PVM taikymo sritis yra labai plati, šis mokestis taikomas tik ekonominei veiklai. Pagal šios direktyvos 2 straipsnį, susijusį su apmokestinamaisiais sandoriais, be prekių importo, PVM apmokestinamas prekių įsigijimas Bendrijos viduje, kai prekes tiekia ir paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo už atlygą valstybės narės teritorijoje (2016 m. birželio 2 d. Sprendimo *Lajvér*, C-263/15, EU:C:2016:392, 20 ir 21 punktai ir jame nurodyta jurisprudencija).

25 Be to, iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad šiomis aplinkybėmis sėvoka „apmokestinamasis asmuo“ turi būti apibrėžta atsižvelgiant į sėvoką „ekonominė veikla“, kaip ji suprantama pagal PVM direktyvos 9 straipsnio 1 dalies antrą pastraipį. Iš to matyti, kad būtent

tokios veiklos buvimas pagrindžia kvalifikavimą kaip apmokestinamojo asmens (pagal analogiją žr. 2011 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Saby ir kt.*, C?180/10 ir C?181/10, EU:C:2011:589, 43 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją), o pagal šios direktyvos 9 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą toks asmuo yra tas, kuris savarankiškai bet kurioje vietoje vykdo tokia ekonominę veiklą.

26 Šios direktyvos 9 straipsnio 1 dalyje ši „ekonominė veikla“ s?voka apibrėžta kaip apimanti visoki gamintojų, prekybininkų ir paslaugas teikiančių asmenų veiklą, visų pirma „materialiojo ir nematerialiojo turto naudojimą, siekiant gauti nuolatinių pajamų“.

27 Dėl s?vokos „naudojimas“, kaip jis suprantamas pagal PVM direktyvos 9 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad, atsižvelgiant į PVM bendros sistemos neutralumo reikalavimus ši s?voka taikoma visiems sandoriams, nepriklausomai nuo jų teisinės formos, kuriais siekiama iš aptariamo turto gauti nuolatinių pajamų (2009 m. spalio 6 d. Sprendimo *SPÖ Landesorganisation Kärnten*, C?267/08, EU:C:2009:619, 20 punktas ir nurodyta jurisprudencija ir 2016 m. birželio 2 d. Sprendimo *Lajvér*, C?263/15, EU:C:2016:392, 24 punktas ir nurodyta jurisprudencija).

28 Vis dėlto tik turto įsigijimas ir tik pardavimas negali būti laikomi turto naudojimu siekiant gauti nuolatinių pajamų, kaip tai suprantama pagal PVM direktyvos 9 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, nes vienintelis atlygis už šiuos sandorius yra galimas pelnas iš šio turto pardavimo (2011 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Saby ir kt.*, C?180/10 ir C?181/10, EU:C:2011:589, 45 punktas ir nurodyta jurisprudencija).

29 Taip pat paprastas savininko nuosavybės teisės įgyvendinimas pats savaime negali būti laikomas ekonomine veikla (šiuo klausimu žr. 2011 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Saby ir kt.*, C?180/10 ir C?181/10, EU:C:2011:589, 36 punktą; 2015 m. liepos 9 d. Sprendimo *Trgovina Prizma*, C?331/14, EU:C:2015:456, 23 punktą ir 2019 m. birželio 13 d. Sprendimo *IO (PVM – Stebetojų tarybos nario veikla)*, C?420/18, EU:C:2019:490, 29 punktą).

30 Viena vertus, kalbant apie kriterijus, kuriuos galima atsižvelgti siekiant nustatyti, ar veikla yra ekonominė, kaip tai suprantama pagal PVM direktyvos 9 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad pardavimų skaičius ir apimtis negali būti kriterijus atskirti tokio subjekto, veikiančio privačiai, veiklą, nepatenkančią į šios direktyvos taikymo sritį, nuo tokio subjekto, kurio sandoriai sudaro ekonominę veiklą, veiklos (2011 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Saby ir kt.*, C?180/10 ir C?181/10, EU:C:2011:589, 37 punktas ir 2019 m. spalio 17 d. Sprendimo *Paulo Nascimento Consulting*, C?692/17, EU:C:2019:867, 25 punktas).

31 Kita vertus, dėl žemės statybai pardavimo Teisingumo Teismas jau yra pažymėjęs, kad reikšmingas vertinimo kriterijus yra tai, ar suinteresuotasis asmuo m?si aktyvių prekybos žemės sklypu veiksmų, naudodamas priemones, panašias į gamintojo, prekybininko ar paslaugas teikiančio asmens naudojamąs priemones. Iš tiesų šie veiksmai paprastai nepatenka į asmeninio turto valdymą, todėl tokiu atveju statybai skirtos žemės tiekimas negali būti laikomas tik savininko nuosavybės teisių įgyvendinimu (šiuo klausimu žr. 2015 m. liepos 9 d. Sprendimo *Trgovina Prizma*, C?331/14, EU:C:2015:456, 24 punktą ir nurodytą jurisprudenciją). Tokie veiksmai labiau susiję su veikla, vykdoma siekiant gauti nuolatinių pajamų, todėl gali būti kvalifikuojami kaip ekonominė veikla.

32 B?tent atsižvelgiant į šias aplinkybes reikia nustatyti, ar teisinis sandoris, kai kreditorius suteikė paskolas, užtikrintas pastatų hipoteka, ir jam per priverstinio vykdymo procedūrą šie pastatai buvo perduoti, o jis po tam tikro laiko juos pardavė, yra ekonominė veikla, kaip ji suprantama pagal PVM direktyvos 9 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, ar tai tik savininko naudojimasis nuosavybės teise.

33 Nagrinėjamu atveju iš prašymų priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo pateiktos informacijos matyti, kad 2009 m. atsakovas pagrindinėje byloje tam pačiam fiziniam asmeniui suteikė kelias paskolas, užtikrintas pastatų hipoteka. Šios paskolos nebuvo grąžintos, todėl trys iš pastatų per varžytines, įvykusias tais pačiais 2009 m., buvo perduoti kreditoriui. Vėliau, 2010–2012 m., kreditorius pardavė tuos tris pastatus.

34 Iš Teisingumo Teismo turimos informacijos taip pat matyti, kad, pirma, pagrindinėje byloje nagrinėjamus teisinius sandorius atsakovas pagrindinėje byloje atliko siekdamas atkurti savo turtą ir atgauti paskolas, nes jos nebuvo grąžintos. Antra, turėdamas tikslą atgauti paskolas ir atkurti savo turtą atsakovas pagrindinėje byloje nesiėmė aktyvių veiksmų prekiauti žeme ir, be kita ko, priemonių, panašių į gamintojo, prekybininko ar paslaugas teikiančio asmens naudojamas priemones, kaip tai suprantama pagal PVM direktyvos 9 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą.

35 Atrodo, kad šios aplinkybės rodo, jog pagrindinėje byloje nagrinėjamo pastatų pardavimai iš tikrųjų buvo susiję tik su nuosavybės teisės įgyvendinimu ir tinkamu asmeninio turto valdymu, todėl jie nepatenka į ekonominės veiklos vykdomos sritį, tačiau tai turi patikrinti prašymų priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

36 Be to, jokia kita prašymų priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo pateikta informacija nerodo atsakovo pagrindinėje byloje vykdomos veiklos ekonominio pobūdžio, kaip tai suprantama pagal PVM direktyvos 9 straipsnio 1 dalį.

37 Taigi negalima pritarti Rumunijos vyriausybės pozicijai, kad aplinkybės, jog atsakovas pagrindinėje byloje pats dalyvavo varžytinėse ir per šią procedūrą įsigijo nekilnojamąjį turtą, užtikrintą hipoteka, nelaukdamas, kol bus išieškotos skolininkui paskolintos sumos taikant priverstinio vykdymo procedūrą, patvirtina, kad ilgalaikis turtas buvo naudojamas siekiant gauti nuolatinių pajamų, todėl atsakovas pagrindinėje byloje turi būti laikomas PVM mokėtoju.

38 Iš tiesų atrodo, kad ši aplinkybė veikiausiai rodo, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamo pastatų pardavimas, atsižvelgiant į šią sandorį ypatumus, nurodytus ankstesniuose šio sprendimo punktuose, buvo susijęs su atsakovo pagrindinėje byloje asmeninio turto valdymu.

39 Šiomis aplinkybėmis atsakovo įvykdyti teisiniai sandoriai turi būti laikomi asmeninio turto valdymu, nes, kaip matyti iš Teisingumo Teismo turimos informacijos, kurią turi patikrinti prašymų priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, pirma, suinteresuotasis asmuo siekė išieškoti paskolas ir atkurti savo turtą ir, antra, nesiėmė aktyvių prekybos žeme veiksmų. Darytina išvada, kad suinteresuotasis asmuo negali būti laikomas PVM mokėtoju, kaip tai suprantama pagal PVM direktyvos 9 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą, dėl pagrindinėje byloje nagrinėjamo pastatų pardavimų, todėl tie sandoriai neturėjo būti apmokestinami šiuo mokesčiu.

40 Bet kuriuo atveju reikia patikslinti, kad pagrindinėje byla, kaip į apibūdino prašymų priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, ir jo prejudiciniai klausimai nesusiję su pastatų pardavimais, kurie laikomi tiesioginiu apmokestinamojo asmens vykdytos paskolos suteikimo ekonominės veiklos sritimi.

41 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktus klausimus reikia atsakyti, kad PVM direktyvos 2 straipsnio 1 dalies a punktas ir 9 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinami taip, kad sandoris, kai asmuo įsigyja pastatą, areštuotą vykdant priverstinio vykdymo procedūrą, pradėtą siekiant išieškoti anksčiau suteiktą paskolą, ir vėliau šis pastatas parduoda, savaime nėra ekonominė veikla, jei šis sandoris priskiriamas tik prie nuosavybės teisės įgyvendinimo ir gero asmeninio turto valdymo, todėl dėl tokio sandorio šis asmuo neturi būti laikomas apmokestinamuoju asmeniu.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

42 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (šeštoji kolegija) nusprendžia:

2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 2 straipsnio 1 dalies a punktas ir 9 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinami taip, kad sandoris, kai asmuo įsigyja pastatą, areštuotą vykdant priverstinio vykdymo procedūrą, pradėtą siekiant išieškoti anksčiau suteiktą paskolą, ir vėliau šis pastatas parduoda, savaime nėra ekonominė veikla, jei šis sandoris priskiriamas tik prie nuosavybės teisės įgyvendinimo ir gero asmeninio turto valdymo, todėl dėl tokio sandorio šis asmuo neturi būti laikomas apmokestinamuoju asmeniu.

Parašai.

* Proceso kalba: rumunų.